

Повідомлення про оприлюднення

На виконання вимог статті 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, повідомляє про оприлюднення у фінансово-економічному тижневику «Україна Бізнес Ревю» та на офіційному веб-сайті Держфінпослуг проекту розпорядження Нацкомфінпослуг «Про затвердження Порядку та умов ведення

персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою».

Порядок та умови ведення персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою розроблено відповідно до підпункту 7 пункту 3 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого

Указом Президента України від 23.11.2011 №1070.

Підготовка нормативно-правового акта зумовлена необхідністю забезпечення реалізації Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», яким внесено зміни до Закону України «Про страхування», що передбачають визначення Нацкомфінпослуг спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує дер-

жавну аграрну політику, порядку та умов ведення персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою для страховиків, які здійснюють страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

Порядок та умови забезпечення реєстрації, обробки, накопичення та зберігання відомостей за договорами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

Зауваження та пропозиції до проекту зазначеного розпорядження приймаються протягом одного місяця з моменту опублікування на адресу

Нацкомфінпослуг:
поштою – 01001, м. Київ, вул. Б. Грінченка, 3;

Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва:

поштою – 01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11;
електронно – mail@dktp.gov.ua.

ПРОЕКТ

Про затвердження Порядку та умов ведення персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою

Відповідно до частини другої статті 16 Закону України «Про страхування» та підпункту 7 пункту 3 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23.11.2011 №1070, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, **постановила:**

1. Затвердити Порядок та умови ведення персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, що додаються.
2. Департаменту методології, стандартів регулювання та нагляду за фінансовими установами разом з юридичним департаментом подати це розпорядження до Міністерства юстиції України для державної реєстрації.
3. Це розпорядження набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Сектору зв'язків з громадськістю та протоколу забезпечити оприлюднення цього розпорядження після його державної реєстрації.
5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на члена Комісії відповідно до розподілу обов'язків.

Голова Комісії

А. Стасевський

ПРОЕКТ

Порядок та умови ведення персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Порядок та умови розроблені відповідно до частини другої статті 16 Закону України «Про страхування» та підпункту 7 пункту 3 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23.11.2011 №1070.

1.2. Ці Порядок та умови регулюють порядок та умови ведення персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

1.3. Поняття персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою у цих Порядку та умовах вживається у значенні системи заходів, які забезпечують реєстрацію, обробку, накопичення та зберігання відомостей за договорами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

2. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВЕДЕННЯ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО (ІНДИВІДУАЛЬНОГО) ОБЛІКУ ДОГОВОРІВ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ З ДЕРЖАВНОЮ ПІДТРИМКОЮ

2.1. Страховики, які здійснюють страхування сільськогосподарської продукції з державною

підтримкою, зобов'язані вести персоніфікований (індивідуальний) облік договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою та в межах договору страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою – персоніфікований (індивідуальний) облік за кожним застрахованим об'єктом.

2.2. Персоніфікований (індивідуальний) облік договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою здійснюється страховиком шляхом ведення реєстру в електронній формі. Разом з веденням реєстру в електронній формі страховик може застосовувати паперову форму ведення реєстру.

2.2.1. Усі записи в реєстрі ведуться українською мовою, а також іншими мовами у випадках, передбачених законодавством, у хронологічному порядку в міру виникнення подій, які в ньому реєструються. Відомості, передбачені цим Порядком та умовами, повинні зберігатись у реєстрі протягом усього строку дії договорів страхування. Після закінчення строку дії договору страхування або його припинення відомості виводяться до архівної частини реєстру із забезпеченням можливості їх подальшого використання.

2.2.2. Реєстр повинен вестись таким чином, щоб була забезпече-

на можливість відновлення будь-якої втраченої інформації.

2.2.3. Страховик повинен забезпечити облік усіх документів, на підставі яких уносяться зміни та доповнення до реєстрів.

2.3. Реєстр повинен містити:

2.3.1. Відомості про договір страхування:

дата укладання та номер договору страхування;

дата набрання чинності договором страхування та строк дії договору страхування;

інформація про зміну та припинення договору страхування.

2.3.2. Відомості про страховика:

повна назва;

місцезнаходження;

банківські реквізити;

ідентифікаційний номер юридичної особи.

2.3.3. Відомості про страхувальника:

повна назва;

місцезнаходження;

банківські реквізити;

ідентифікаційний номер юридичної особи.

2.3.4. Відомості про застрахований об'єкт:

кадастровий номер і площа земельних ділянок, зайнятих застрахованими культурами, або координати глобальної системи позиціонування (GPS – супутникової системи навігації) – при страхуванні урожаю;

вид, порода, санітарно-ветеринарний стан, ідентифікаційний номер (якщо присвоєний) тварини – при страхуванні сільськогосподарських тварин;

вид, класифікація, умови розведення та показники вилучу живих водних ресурсів – при страхуванні живих водних ресурсів;

кількість бджолосімей у вуликах, їх продуктивність, умови їх розведення – при страхуванні у бджільництві;

прогнозований обсяг продукції (врожайність) в натурі та ціни, що використовуються для розрахунку страхової вартості вирощеної продукції.

2.3.4. Відомості про умови страхування:

перелік страхових випадків;

рівень страхового покриття у відсотках;

розмір страхової суми;

страховий тариф у відсотках;

розмір нарахованого страхового платежу;

періодичність сплати страхових внесків;

розмір грошових коштів, які субсидуються з державного бюджету, за договором;

основні агротехнічні і технологічні заходи, які страхувальник зобов'язується виконати.

2.3.5. Відомості про сформовані технічні резерви із страхування

сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

2.3.6. Відомості про здійснення страхового відшкодування:

розмір збитку;

розмір здійсненого страхового відшкодування.

2.4. Страховики зобов'язані вносити до реєстру інформацію про укладання, зміну або припинення договорів страхування протягом 5 календарних днів з дати їх укладання, зміни або припинення.

2.5. Відомості за договорами страхування, які втратили чинність або припинили свою дію, зберігаються страховиком протягом строку, передбаченого чинним законодавством України.

3. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ

Контроль за дотриманням вимог цих Порядку та умов здійснюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну аграрну політику, відповідно до чинного законодавства.

Директор департаменту методології, стандартів регулювання та нагляду за фінансовими установами В. Логвіновський

Аналіз регуляторного впливу проекту розпорядження «Про деякі питання здійснення страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою»

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ, ЯКУ БУДЕ РОЗВ'ЯЗАНО ШЛЯХОМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Проект розпорядження «Про деякі питання здійснення страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» (далі – Проект розпорядження) розроблено Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, відповідно до частини шостої статті 21 Закону України

«Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» (далі – Закон), пункту 14 Плану організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України від 9 лютого 2012 р. «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», схваленого на засіданні Кабінету Міністрів України 21.03.2012 (протокол №21) (доручення Ка-

бінету Міністрів України від 23.03.2012 №9528/1/1-12), та підпункту 7 пункту 3 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23.11.2011 №1070/2011.

Частиною шостою статті 21 Закону визначено, що умови страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, стандартні страхові тарифи,

форми договорів страхування та додатків до них, форми інших документів щодо укладання та супроводження договорів страхування і врегулювання страхових випадків за ними затверджуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, разом із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну аграрну політику.

Проектом розпорядження затверджуються Умови страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (щодо страхування посівів озимої пшениці, жита, ячменю на період перезимівлі від повної загибелі) (далі – Умови страхування), Стандартні страхові тарифи для страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (щодо страхування посівів озимої пшениці, жита, ячменю

Аналіз регуляторного впливу проекту розпорядження «Про деякі питання здійснення страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою»

на період перезимівлі від повної загибелі) (далі – Стандартні страхові тарифи), стандартний Договір страхування з державною підтримкою від сільськогосподарських виробничих ризиків посівів озимих зернових сільськогосподарських культур на період перезимівлі від повної загибелі (далі – Договір) та форми документів щодо укладення та супроводження договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою і врегулювання страхових випадків за ними (далі – Форми документів), зокрема, форма Висновку страховика за результатами огляду сільськогосподарської культури, форма Акта весняного огляду та/або врегулювання збитків та Інструкції по заповненню Акта весняного огляду та/або врегулювання збитків, форма додатка «Карта поля» та форма Страхового акта.

Прийняття зазначених документів сприятиме врегулюванню питань організації страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою та впровадженню системи страхування сільськогосподарської продукції.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛЕЙ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Метою державного регулювання є забезпечення реалізації вимог частини шостої статті 21 Закону шляхом розробки та затвердження документів, зазначених у першому розділі цього аналізу регуляторного впливу, прийняття яких сприятиме врегулюванню питань стосовно укладення договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

Крім того, стандартизація Умов страхування, Стандартних страхових тарифів, Договору та Форм документів сприятиме уніфікації діяльності страхових організацій на ринку страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, заохочуванню сільгосптоваровиробників страхувати врожай та прискоренню розвитку всієї системи стра-

хування сільськогосподарської продукції, що, в свою чергу, забезпечить стабільність сільськогосподарського виробництва, доходів сільського населення, сприятиме максимальному використанню можливостей аграрного та страхового ринку та ефективного використання державних ресурсів.

3. АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ДОСЯГНЕННЯ ЗАЗНАЧЕНИХ ЦІЛЕЙ, АРГУМЕНТИ ЩОДО ПЕРЕВАГ ОБРАНОГО СПОСОБУ

Єдиний спосіб вирішення цілей державного регулювання та проблем, зазначених у першому розділі цього аналізу регуляторного впливу, є прийняття Умов страхування, Стандартних страхових тарифів, Договору та Форм документів.

4. ОПИСАННЯ МЕХАНІЗМУ І ЗАХОДІВ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧАЮТЬ РОЗВ'ЯЗАННЯ ВИЗНАЧЕНОЇ ПРОБЛЕМИ

Регуляторним актом передбачено врегулювати діяльність страховиків, які здійснюють страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, та розпочати діяльність із страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

Заходами, які необхідно здійснити для реалізації зазначених вище механізмів, є:

– встановлення єдиного підходу при страхуванні сільськогосподарської продукції з державною підтримкою;

– прийняття документів, які дозволять розпочати діяльність із страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

5. ОБҐРУНТУВАННЯ МОЖЛИВОСТІ ДОСЯГНЕННЯ ВСТАНОВЛЕНИХ ЦІЛЕЙ У РАЗІ ПРИЙНЯТТЯ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

Оскільки в частині шостій статті 21 Закону зазначено, що умови страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, стандартні страхові тарифи, форми договорів страхування та додатків до них, форми інших документів щодо укладення та супроводження договорів страхування і врегулювання страхових випадків за ними затверджуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, разом із цен-

тральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну аграрну політику, контроль за дотриманням вимог цього регуляторного акта здійснюватиметься Нацкомфінпослуг та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну аграрну політику, відповідно до чинного законодавства.

Контроль за дотриманням вимог цього регуляторного акта є складовою частиною державного регулювання і нагляду за діяльністю страховиків у сфері страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою та посилення страхового захисту майнових інтересів сільгосптоваровиробників.

Нацкомфінпослуг проводитиметься відстеження результативності регуляторного акта шляхом аналізу інформації щодо ведення персоналізованого (індивідуального) обліку договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

Вплив зовнішніх факторів відсутній.

Реалізація положень запропонованого розпорядження не потребує додаткових матеріальних та фінансових витрат із Державного бюджету України.

Обґрунтування Стандартних страхових тарифів наведено в Додатку.

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРИЙНЯТТЯ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

З прийняттям регуляторного акта будуть виконані вимоги частини шостої статті 21 Закону, що дозволить розпочати страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою. Це, у свою чергу, позитивно позначиться на впровадженні ефективної системи страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою та забезпечить стабільність сільськогосподарського виробництва і доходів сільського населення (табл. 1).

7. ОБҐРУНТУВАННЯ СТРОКУ ЧИННОСТІ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

Регуляторний акт набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Обмеження строку дії регуляторного акта немає, що надає змо-

гу розв'язати проблеми та досягти цілі державного регулювання.

8. ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

У результаті запровадження регуляторного акта буде вдосконалено державне регулювання та нагляд за діяльністю страховиків, які здійснюватимуть страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

Запровадження регуляторного акта посилить захист майнових прав та інтересів сільгосптоваровиробників.

Надходжень до державного, місцевого бюджетів та державних цільових фондів, пов'язаних із дією регуляторного акта, не передбачається.

Дія цього акта поширюється на страховиків, які будуть здійснювати страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

Показником результативності даного регуляторного акта буде початок діяльності із страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, кількість страховиків, які здійснюють страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, та кількість укладених ними договорів страхування зазначеної сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

Оцінка результатів впровадження та виконання вимог регуляторного акта здійснюється під час планових перевірок страховиків, які здійснюють страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, а також шляхом аналізу поданих ними звітів даних.

Рівень поінформованості страховиків та суб'єктів господарювання (сільгосптоваровиробників) щодо основних положень регуляторного акта високий. Йх

інформування здійснюватиметься шляхом розміщення регуляторного акта на офіційній сторінці в мережі Інтернет, а також у фінансово-економічному тижневику «Україна Бізнес Ревю».

9. ВИЗНАЧЕННЯ ЗАХОДІВ, ЗА ДОПОМОГОЮ ЯКИХ ЗДІЙСНЮВАТИМЕТЬСЯ ВІДСТЕЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

Відстеження результативності регуляторного акта не потребує додаткових організаційних заходів Нацкомфінпослуг і проводитиметься на підставі аналізу застосування норм цього регуляторного акта як частини державного регулювання та нагляду за діяльністю страховиків.

Оцінка впровадження та виконання вимог цього регуляторного акта може бути здійснена під час відстеження його результативності.

Оскільки для визначення значень показників результативності регуляторного акта використовуватимуться статистичні дані, то базове відстеження результативності здійснюватиметься через рік після набрання чинності регуляторним актом.

Повторне відстеження результативності буде здійснене через два роки після набрання чинності регуляторним актом для визначення результатів його дії.

Періодичне відстеження результативності – кожних три роки після проведення повторного відстеження.

Аналіз регуляторного впливу підготовлено департаментом методології, стандартів регулювання та нагляду за фінансовими установами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (м. Київ-001, вул. Б.Грінченка, 3, тел.: (044) 234-79-20).

Голова Нацкомфінпослуг А. Стасевський

Таблиця 1. Аналіз вигод та витрат очікуваних результатів прийняття регуляторного акта

Очікувані результати	Позитивні фактори	Негативні фактори
держава	– виконання норм, передбачених Законом; – впровадження ефективної системи страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою	немає
споживачі страхових послуг – страховальники	– покращення якості здійснення страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою	немає
страховики	– наявність стандартних Умов страхування, Стандартних страхових тарифів, Договору та Форм документів дозволить укладати договори страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою	немає

Додаток

до Аналізу регуляторного впливу до проекту розпорядження «Про деякі питання здійснення страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою»

Обґрунтування та методика розрахунку тарифних ставок Стандартних страхових тарифів для страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (щодо страхування посівів озимої пшениці, жита, ячменю на період перезимівлі від повної загибелі)

Розрахунок тарифних ставок Стандартних страхових тарифів для страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (щодо страхування посівів озимої пшениці, жита, ячменю на період перезимівлі від повної загибелі) зроблено Проектом «Розвиток агрострахування в Україні», який з 2007 року здійснює Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC, Група Світового банку) у партнерстві з Канадським агентством міжнародного розвитку (CIDA) та у співпраці з Міжнародним інститутом управління сільськогосподарськими ризиками (IARM).

Оцінка тарифів зроблена на основі реалістичних припущень, які розглядаються нижче в цьому

документі. Ці припущення базуються на практиках, які застосовуються на даний час в Україні, і на практиках, які є загальними для систем агрострахування в інших країнах світу. Спираючись на досвід Міжнародного інституту управління сільськогосподарськими ризиками (IARM), можна відмітити, що ці оцінки досить точно відображають ризики, пов'язані з виробництвом озимої пшениці і вартістю програми страхування.

Показник тарифних ставок значною мірою залежить від структури страхового продукту, адміністративних процедур і методів роботи страхових компаній. Оціночні витрати не враховують поправки на шахрайство, мораль-

ну шкodu, антиселекцію або інші практики, які мають негативний фінансовий вплив на програми агрострахування.

1. СТАТИСТИКА РОСЛИННИЦТВА: ОРГАНІЗАЦІЙНА СИСТЕМА І МЕТОДИКА ЗБОРУ ДАНИХ

В Україні статистику організовано згідно з адміністративно-територіальним поділом. У країні функціонує мережа державних статистичних органів, які здійснюють свою роботу за єдиною методологією під керівництвом Державного комітету статистики України (далі – Держкомстат України).

Джерелами статистичних даних у галузі сільського господарства є статистична звітність

підприємств і спеціальні організовані спостереження.

Система звітності в сільському господарстві визначається таблицею звітності (переліком діючих форм звітності, яка затверджується Держкомстатом України), в якому зазначаються номер форми звіту, найменування звіту, періодичність і термін подання, кому і ким подається звіт, а також спосіб його подання.

У статистиці сільського господарства України, зокрема в державній звітності щодо посівних площ, валового збору та урожайності сільськогосподарських культур (форми №4-сг «Посівні площі сільськогосподарських культур під урожаєм 20__ року» та №29-сг «Звіт про збір урожаю

сільськогосподарських культур на 1 грудня 20__ року») рослинництво класифікується за такими групами:

- зернові;
- технічні;
- картопля та овоче-баштанні культури (в овочівництві окремо виділяються овочі відкритого і закритого ґрунту);
- кормові культури;
- козовиці та культурні пасовища.

Обсяг виробництва продукції рослинництва безпосередньо визначається розмірами посівної площі і показниками врожайності сільськогосподарських культур.

З моменту сіви до збору урожаю розмір посівної площі може змінюватись у зв'язку із загибел-

Обґрунтування та методика розрахунку тарифних ставок Стандартних страхових тарифів для страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (щодо страхування посівів озимої пшениці, жита, ячменю на період перезимівлі від повної загибелі)

лю частини посівів через несприятливі погодні умови в осінньо-зимовий та весняно-літній період. Загиблі посіви можуть цілком або частково пересіватися іншими культурами. З метою відображення цих особливостей у зміні посівних площ в статистиці виділяють кілька облікових категорій посівних площ.

1. Засіяна площа – це вся площа, на якій було висіяно насіння сільськогосподарських культур. При цьому ділянки, на які протягом року насіння висівалося двічі (наприклад, при пересіванні загіблених озимих культур, при повторних посівах тощо), двічі входять до складу засіяної площі. У зв'язку з тим, що до засіяної площі деякі ділянки входять двічі, вона, як правило, більша фізичної площі, зайнятої під посів. Це робить її непридатною для розрахунку врожайності з одиниці площі.

2. Весняна продуктивна площа – площа, яка фактично зайнята під посівами до закінчення сіви ярих культур. До весняної продуктивної площі не включаються міжрядні посіви. Весняна продуктивна площа є основою категорією посівних площ, оскільки вона визначає саме ту площу, з якої передбачається одержати врожай поточного року.

Протягом літа весняна продуктивна площа може змінюватися за розмірами і структурою, оскільки через несприятливі кліматичні умови деяка частина посівів може загинути. Крім того, можуть відбутися зміни в господарському призначенні посівів окремих культур. Тому розмір та структуру весняної продуктивної площі уточнюють станом на 1 грудня згідно з фактичним використанням культур і після цього її називають уточненою посівною площею. При цьому площа літньої загибелі посівів з розміру весняної продуктивної площі не виключається. Однак якщо загіблі в літній період посіву культури були пересіяні іншими культурами, до продуктивної площі включаються тільки посівні площі тих культур, які були пересіяні.

Отже, уточнена площа дорівнює весняній продуктивній з урахуванням літніх змін в її структурі (перехід посівів з груп одного виробничого напрямку до інших) і виключенням літніх посівів під урожай поточного року.

Уточнена посівна площа має самостійне значення. Цю категорію посівної площі використовують при вивченні розмірів, структури і динаміки посівних площ. Дані про її обсяг наводяться в одноразовому статистичному звіті (форма №29-сг «Звіт про збір урожаю сільськогосподарських культур на 1 грудня 20... р.»), статистичних щорічниках і збірниках.

3. Фактично зібрана площа – це площа, яка визначається відніманням від збиральної площі ділянок, на котрих урожай залишився незібраним через несприятливі кліматичні умови, господарсько-організаційні та інші причини, і площ, які призначалися до збирання, але були використані для випасу тварин або на зелене добриво.

4. Валовий збір сільськогосподарських культур – загальний розмір продукції в натуральному

вираженні, зібраної з основних, повторних і міжрядних посівів, площі багаторічних насаджень та інших сільськогосподарських угідь.

5. Врожайність сільськогосподарських культур – середній розмір певної продукції рослинництва з одиниці фактично зібраної площі даної культури. Урожайність розраховують на основі фактично зібраної площі.

6. Фактичний врожай – фактично зібраний і оприбуткований урожай основних, повторних та міжрядних посівів сільськогосподарських культур. Щодо зернових та олійних культур цей показник визначається двома способами: в первинно-оприбуткованій вазі (бункерній вазі) і фізичній вазі після дообробки, тобто очищення та сушіння.

7. Фактична врожайність сільськогосподарських культур – це врожайність, яка визначається діленням фактичного валового збору з основних, повторних та міжрядних посівів на фактично зібрану площу. Фактичний валовий збір та фактичну врожайність визначають по кожній культурі і групі однорідних культур (зернових, овочах тощо), за кожним сільськогосподарським підприємством і його підрозділами, за окремими адміністративно-територіальними одиницями, економічними районами, природно-кліматичними зонами, групами виробників, а також на національному рівні.

II. ФОРМУВАННЯ ТАРИФНИХ СТАВОК: ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА ПРОЦЕСУ

Формування тарифної ставки базується на загальній структурі страхового продукту, особливостей бази даних і складається з таких етапів:

1. Проведення тестів на виявлення однорідності даних і схожості дисперсій у межах області з метою приведення ставок до єдиного обласного тарифу.

2. Проведення тестів на нормальність даних у межах області з метою підтвердження адекватності методик розрахунків тарифів.

3. Розрахунок тарифних ставок щодо зимових ризиків на рівні районів (розрахунок на базі площ, посіви яких загинули в зимовий період) з подальшим розрахунком середньої тарифної ставки на рівні даної області.

4. Визначення кореляції даних озимої пшениці та озимого ячменю; озимої пшениці та озимого жита.

5. Визначення та застосування навантаження загального показника ризику.

III. ТАРИФНІ СТАВКИ: СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ

Тарифи включають ставки за чистими ризиками щодо вимірювання вимку, а також «навантаження», пов'язане з адміністративними та іншими витратами. Запропоновані ставки є початковими і будуть переглядатися з урахуванням вимог контролю якості, результатом чого, можливо, стануть певні зміни тарифних ставок.

IV. ДАНІ

З метою розрахунків тарифів використовувалися статистичні дані за минулі роки на рівні виробників (господарств) і регіону (району та області).

Таблиця 1. Ваги «довіри до даних» за категоріями

	На рівні району (1980–1990 роки)	На рівні району (1991–2000 роки)	На рівні району (2001–2010 роки)	На рівні господарств (2004–2010 роки)
Вага «довіра до даних»	0%	20%	40%	40%

Таблиця 2. Середні показники вимірювання в розрізі районів і господарств у межах регіону

Регіон відповідно до адміністративно-територіального устрою України	На рівні району (1991–2000 роки)	На рівні району (2001–2010 роки)	На рівні господарств (2004–2010 роки)
Автономна Республіка Крим	17%	10%	4%
Вінницька	10%	10%	2%
Волинська	8%	10%	6%
Дніпропетровська	21%	15%	2%
Донецька	18%	11%	5%
Житомирська	10%	11%	3%
Закарпатська	17%	13%	10%
Запорізька	22%	11%	2%
Івано-Франківська	11%	10%	4%
Кіровоградська	15%	13%	3%
Київська	13%	15%	6%
Луганська	23%	8%	6%
Львівська	8%	6%	1%
Миколаївська	17%	15%	7%
Одеська	14%	11%	3%
Полтавська	21%	16%	9%
Рівненська	8%	8%	2%
Сумська	16%	15%	11%
Тернопільська	9%	9%	3%
Харківська	17%	17%	16%
Херсонська	15%	11%	5%
Хмельницька	12%	11%	2%
Черкаська	12%	14%	4%
Чернівецька	8%	6%	4%
Чернігівська	11%	10%	6%

Таблиця 3. Тест на однорідність середніх показників вимірювання в розрізі районів і господарств у межах області

Регіон відповідно до адміністративно-територіального устрою України	Коефіцієнт варіабельності			Стандартне відхилення		
	на рівні району (1991–2000 роки)	на рівні району (2001–2010 роки)	на рівні господарств (2004–2010 роки)	на рівні району (1991–2000 роки)	на рівні району (2001–2010 роки)	на рівні господарств (2004–2010 роки)
Автономна Республіка Крим	5%	16%	3%	9%	12%	4%
Вінницька	6%	33%	9%	8%	18%	4%
Волинська	11%	16%	14%	9%	12%	9%
Дніпропетровська	21%	58%	5%	21%	30%	3%
Донецька	15%	30%	6%	16%	19%	5%
Житомирська	7%	35%	10%	8%	20%	6%
Закарпатська	8%	21%	13%	12%	17%	11%
Запорізька	17%	40%	4%	19%	21%	3%
Івано-Франківська	11%	24%	11%	11%	15%	7%
Кіровоградська	17%	51%	3%	16%	26%	3%
Київська	19%	47%	5%	16%	27%	5%
Луганська	18%	21%	25%	21%	13%	12%
Львівська	4%	13%	5%	5%	9%	2%
Миколаївська	17%	50%	18%	17%	28%	11%
Одеська	17%	42%	7%	15%	22%	5%
Полтавська	12%	44%	22%	16%	27%	14%
Рівненська	8%	19%	9%	8%	12%	4%
Сумська	9%	29%	26%	12%	21%	17%
Тернопільська	14%	26%	6%	11%	15%	4%
Харківська	16%	36%	45%	17%	25%	26%
Херсонська	19%	42%	26%	17%	22%	12%
Хмельницька	11%	18%	3%	12%	14%	3%
Черкаська	12%	45%	5%	12%	25%	4%
Чернівецька	10%	15%	13%	9%	9%	7%
Чернігівська	16%	25%	14%	13%	16%	9%

Таблиця 4. F-Тест на однорідність середніх показників вимірювання в розрізі районів та господарств у межах області

Регіон відповідно до адміністративно-територіального устрою України	F-тест		
	на рівні району (1991–2000 роки)	на рівні району (2001–2010 роки)	на рівні господарств (2004–2010 роки)
Автономна Республіка Крим	1,34	1,10	2,66
Вінницька	1,09	1,03	1,22
Волинська	1,22	1,45	2,28
Дніпропетровська	1,04	1,01	1,22
Донецька	1,05	1,02	1,94
Житомирська	1,15	1,04	1,32
Закарпатська	1,09	1,10	12,26
Запорізька	1,09	1,01	1,37
Івано-Франківська	1,13	1,02	1,40
Кіровоградська	1,06	1,01	1,44
Київська	1,04	1,01	1,32
Луганська	1,04	1,03	1,23
Львівська	1,13	1,06	1,36
Миколаївська	1,01	1,01	1,21
Одеська	1,03	1,03	1,21
Полтавська	1,07	1,01	1,12
Рівненська	1,16	1,18	10,28
Сумська	1,18	1,04	1,21
Тернопільська	1,07	1,02	1,36
Харківська	1,05	1,04	1,07
Херсонська	1,03	1,04	1,28
Хмельницька	1,11	1,04	1,46
Черкаська	1,09	1,01	1,66
Чернівецька	1,16	1,02	1,77
Чернігівська	1,21	1,05	1,29

4.1. Дані на рівні регіону (району та області) були отримані Проектом «Розвиток агрострахування в Україні» від Держкомстату України.

4.1.1. Посівні площі восени в розрізі районів за період з 1980 по 2010 роки.

4.1.2. Площі, які відновили вегетацію навесні, в розрізі районів за період з 1980 по 2010 роки.

4.2. Дані на рівні виробників – використовувалися лише дані господарств із загальною площею господарства 500 та більше гектарів, за період з 2004 р. до 2010 р.

4.2.1. Посівні площі восени, в розрізі господарств за період з 2004 по 2010 роки.

4.2.2. Площі, які відновили вегетацію навесні, в розрізі господарств за період з 2004 по 2010 роки.

V. ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ДАНИХ

5.1. Приблизно в 1 відсотку випадків даних для озимої пшениці в деяких районах показники площ, які відновили вегетацію навесні, перевищували показник площ, засіяних восени. У таких випадках за значення засіяних площ приймалися значення площ, які відновили вегетацію навесні.

5.2. При аналізі даних по озимому ячменю та озимому жити були виявлені суттєві проблеми даних: систематична відсутність спостережень (окремих років), значна кількість помилок, недостатній масив даних для аналізу. Після проведення порівняльного аналізу (кореляційний аналіз) наявних даних по озимому ячменю та озимому жити з аналогічними даними по озимій пшениці (посівна площа, площа, що поновила вегетацію) і виявлення залежності між даними культурами; було прийнято рішення використовувати дані озимої пшениці як «проксі» (показник, що представляє інший показник) для розрахунку рівня вимірювання для озимого жита та озимого ячменю.

5.3. Історичні передумови та зміни в технологіях у сільському господарстві за останні 30 років поставили під сумнів рівень довіри до даних в різні періоди, тому дані на рівні регіону були розподілені на 3 категорії:

1) радянська епоха (1980–1990 роки);

2) період занепаду в сільському господарстві (1991–2000 роки);

3) період відновлення сільського господарства (2001–2010 роки);

4) оцифровані дані на рівні виробника доступні в період з 2006 року, тому умовно назвемо цей етап як період розвитку в сільському господарстві (2006–2010 роки).

Через відсутність даних по площах, що відновили вегетацію навесні в 80 відсотках, не можливо було взяти до уваги дані радянської епохи. Тому фактично розрахунок рівня вимірювання проводився на базі даних 1991–2010 років.

Кожній категорії за допомогою експертизи (експерти із США, Канади, міжнародні перестрахові компанії) були присвоєні ваги «довіри до даних» (табл. 1).

Дані, що відносяться до періоду 1980–1990 років, на рівні регіону не були враховані в розрахунках з технічних причин, тому що

Обґрунтування та методика розрахунку тарифних ставок Стандартних страхових тарифів для страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (щодо страхування посівів озимої пшениці, жита, ячменю на період перезимівлі від повної загибелі)

Держкомстатом України дані по площах, що відновили вегетацію, представлені не були.

Період 1991–2000 років на рівні регіону був врахований у розрахунках як такий, що впливає на тренд. Мала вага періоду зумовлена значним занепадом сільського господарства і, як наслідок, відображені в статистиці дані містили в собі не тільки вплив погоди, а й значний вплив агротехнологій на показники площ, що відновили вегетацію.

Період 2001–2010 роки на рівні регіону та період 2004–2010 років на рівні виробника має однакову вагу 40 відсотків:

1. Період 2001–2010 років на рівні регіону відображає відносно тривалий тренд з однаковим рівнем агротехнологій;

2. Період 2004–2010 років на рівні виробника дозволяє оцінити ризик вимерзання на рівні господарства (більш точний розрахунок в порівнянні з агрегованим регіональним рівнем).

VI. ОПИСОВА СТАТИСТИКА

Ставки тарифів страхування від вимерзання посівів взимку розраховувалися шляхом ділення різниці між засіяними площами і площами, які відновили вегетацію навесні, на засіяні восени площі.

$$Y_{fk} = (Y_p/Y_v)/Y_p,$$

де: Y_{fk} – рівень вимерзання;
 Y_p – засіяні площі восени;
 Y_v – площі, що відновили вегетацію навесні.

Нижче представлені показники варіабельності вимерзання на рівні області. Статистичні дані в ході тестування показників вимерзання на рівні районів у межах однієї області продемонстрували, що відмінності між даними є незначними (табл. 2, 3, 4).

Середні показники вимерзання в розрізі районів у межах області не відрізнялися статистично.

VII. РОЗРАХУНОК ТАРИФНИХ СТАВОК:

МЕТОДИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУВАЛИСЯ

До отриманих середніх показників вимерзання в розрізі районів і господарств у межах області використовуються ваги «довіри до даних» і отриманий результат підсумовується в розрізі області (табл. 5).

Відповідно до розробленої концепції страхова компанія не виїжджає на поле для врегулювання збитку при втратах менше 30% площ поля (виходячи з недоцільності проведення огляду з міркувань перевищення адміністративних витрат над очікуваними виплатами), відповідно зважений показник вимерзання в розрізі районів і господарств у межах області коригується (зменшується) на 30%. Відкоригований зважений показник є чистою ставкою ризику – нетто-тариф (табл. 6).

$$Y_{wr} = Y_{fk} \times 0,70,$$

де: Y_{fk} – рівень вимерзання;
 Y_{wr} – чиста ставка ризику нетто-тарифу.

На основі проведених кореляцій між даними по озимій пшениці, озимому ячменю та озимому житю в Україні та окремих регіонах країн з подібними кліматичними умовами; консультацій з практикуючими агрономами,

Таблиця 5. Зважені показники вимерзання в розрізі районів і господарств у межах області

Регіон відповідно до адміністративно-територіального устрою України	На рівні району (1991–2000 роки)	На рівні району (2001–2010 роки)	На рівні господарств (2004–2010 роки)	Зважений показник
Автономна Республіка Крим	3%	2%	2%	7,2%
Вінницька	2%	2%	1%	4,7%
Волинська	2%	2%	2%	5,8%
Дніпропетровська	4%	3%	1%	8,1%
Донецька	4%	2%	2%	7,7%
Житомирська	2%	2%	1%	5,5%
Закарпатська	3%	3%	4%	10,0%
Запорізька	4%	2%	1%	7,5%
Івано-Франківська	2%	2%	2%	5,7%
Кіровоградська	3%	3%	1%	6,7%
Київська	3%	3%	2%	7,8%
Луганська	5%	2%	2%	8,4%
Львівська	2%	1%	1%	3,3%
Миколаївська	3%	3%	3%	9,4%
Одеська	3%	2%	1%	6,4%
Полтавська	4%	3%	4%	11,1%
Рівненська	2%	2%	1%	3,9%
Сумська	3%	3%	5%	10,6%
Тернопільська	2%	2%	1%	4,8%
Харківська	3%	3%	6%	13,1%
Херсонська	3%	2%	2%	7,3%
Хмельницька	2%	2%	1%	5,5%
Черкаська	2%	3%	1%	6,7%
Чернівецька	2%	1%	1%	4,2%
Чернігівська	2%	2%	2%	6,6%

Таблиця 6. Зважені показники вимерзання в розрізі районів і господарств у межах області

Регіон відповідно до адміністративно-територіального устрою України	Зважений показник	Нетто-тариф (чиста ставка ризику)
Автономна Республіка Крим	7,2%	6,5%
Вінницька	4,7%	4,3%
Волинська	5,8%	5,3%
Дніпропетровська	8,1%	7,4%
Донецька	7,7%	7,0%
Житомирська	5,5%	5,0%
Закарпатська	10,0%	9,1%
Запорізька	7,5%	6,8%
Івано-Франківська	5,7%	5,2%
Кіровоградська	6,7%	6,1%
Київська	7,8%	7,1%
Луганська	8,4%	7,6%
Львівська	3,3%	3,0%
Миколаївська	9,4%	8,6%
Одеська	6,4%	5,8%
Полтавська	11,1%	10,1%
Рівненська	3,9%	3,6%
Сумська	10,6%	9,7%
Тернопільська	4,8%	4,3%
Харківська	13,1%	11,9%
Херсонська	7,3%	6,7%
Хмельницька	5,5%	5,0%
Черкаська	6,7%	6,1%
Чернівецька	4,2%	3,9%
Чернігівська	6,6%	6,0%

Таблиця 7. Ставка ризику (нетто-тариф) для озимого жита та озимого ячменю після застосування коригуючих коефіцієнтів до нетто-тарифу озимої пшениці

Регіон відповідно до адміністративно-територіального устрою України	Озиме жито	Озимий ячмінь
Автономна Республіка Крим	3,5%	6,3%
Вінницька	2,3%	4,1%
Волинська	2,8%	
Дніпропетровська	4,0%	7,1%
Донецька	3,8%	6,7%
Житомирська	2,7%	
Закарпатська	4,9%	
Запорізька	3,7%	6,6%
Івано-Франківська	2,8%	
Кіровоградська	3,3%	5,8%
Київська	3,8%	
Луганська	4,1%	
Львівська	1,6%	
Миколаївська	4,6%	8,3%
Одеська	3,1%	5,6%
Полтавська	5,4%	
Рівненська	1,9%	
Сумська	5,2%	
Тернопільська	2,3%	4,2%
Харківська	6,4%	
Херсонська	3,6%	6,4%
Хмельницька	2,7%	4,8%
Черкаська	3,3%	5,9%
Чернівецька	2,1%	
Чернігівська	3,3%	

провідними науковими організаціями, що досліджують аграрний сектор, і досвіду перестрахових компаній були визначені коригуючі коефіцієнти ризикованості озимого ячменю та озимого жита по відношенню до озимої пшениці.

Коригуючий коефіцієнт для озимого жита встановлений на рівні 0,7 від чистого ризику озимої пшениці.

$$Y_{wrr} = Y_{wr} \times 0,70,$$

де: Y_{wrr} – чиста ставка ризику озимого жита, нетто-тариф;

Таблиця 8. Ставка ризику з навантаженням 30 відсотків (брутто-тариф) для озимої пшениці, озимого жита та озимого ячменю

Регіон відповідно до адміністративно-територіального устрою України	Озима пшениця	Озиме жито	Озимий ячмінь
Автономна Республіка Крим	6,5%	4,6%	8,1%
Вінницька	4,3%	3,0%	5,4%
Волинська	5,3%	3,7%	
Дніпропетровська	7,4%	5,2%	9,3%
Донецька	7,0%	4,9%	8,7%
Житомирська	5,0%	3,5%	
Закарпатська	9,1%	6,3%	
Запорізька	6,8%	4,8%	8,5%
Івано-Франківська	5,2%	3,6%	
Кіровоградська	6,1%	4,3%	7,6%
Київська	7,1%	5,0%	
Луганська	7,6%	5,3%	
Львівська	3,0%	2,1%	
Миколаївська	8,6%	6,0%	10,7%
Одеська	5,8%	4,1%	7,2%
Полтавська	10,1%	7,1%	
Рівненська	3,6%	2,5%	
Сумська	9,7%	6,8%	
Тернопільська	4,3%	3,0%	5,4%
Харківська	11,9%	8,3%	
Херсонська	6,7%	4,7%	8,3%
Хмельницька	5,0%	3,5%	6,2%
Черкаська	6,1%	4,3%	7,6%
Чернівецька	3,9%	2,7%	
Чернігівська	6,0%	4,2%	

Y_{wr} – чиста ставка ризику озимої пшениці, нетто-тариф.

Коригуючий коефіцієнт для озимого ячменю встановлений на рівні 1,25 від чистого ризику озимої пшениці.

$$Y_{wrb} = Y_{wr} \times 1,25,$$

де: Y_{wrb} – чиста ставка ризику озимого ячменю, нетто-тариф;

Y_{wr} – чиста ставка ризику озимої пшениці, нетто-тариф (табл. 7).

VIII НАВАНТАЖЕННЯ ТА БРУТТО-ТАРИФНА СТАВКА

Розрахунок чистих тарифних ставок здійснювався на базі даних показників вимерзання посівів озимої пшениці за останні 20 років. Розрахунки не були підкріплені даними щодо реальної практики страхування в Україні. Тарифні ставки не враховують зміни в технології виробництва, фактори несприятливого відбору, морального ризику, шахрайства або інші чинники, вплив яких неможливо визначити на основі наявних даних.

У цьому контексті ставка брутто-тарифу розрахована на основі міжнародних практик. Враховуючи інноваційний характер нового продукту для східноєвропейського регіону, а також той факт, що страховий ринок недостатньо мірою знайомий зі специфікою аграрного страхування (а також певний брак

фахівців у цій сфері), прийнято рішення приймати навантаження на рівні 30 відсотків від чистої ризикової ставки. При цьому адміністративні витрати страхова компанія повинна планувати на рівні 18,5–25 відсотків від чистої тарифної ставки (тобто $1/2$ навантаження).

$$R_{wrb} = Y_{wrb} \times 1,3,$$

де: R_{wrb} – брутто-тариф з навантаженням 30 відсотків;

Y_{wrb} – чиста ставка ризику озимої пшениці, нетто-тариф.

$$R_{wr} = Y_{wr} \times 1,3,$$

де: R_{wr} – брутто-тариф озимого жита з навантаженням 30 відсотків;

Y_{wr} – чиста ставка ризику озимого жита, нетто-тариф.

$$R_{wb} = Y_{wb} \times 1,3,$$

де: R_{wb} – брутто-тариф озимого ячменю з навантаженням 30 відсотків;

Y_{wb} – чиста ставка ризику озимого ячменю, нетто-тариф (табл. 8).

Директор департаменту методології, стандартів регулювання та нагляду за фінансовими установами В.Логвіновський

ОГОЛОШЕННЯ

Прат «СК «АЛЬФА СТРАХУВАННЯ»

повідомляє,
що поліси страхування ОСЦПВ серії АА №6274075, 6274076, 6274077, 6274078, 6274079, 6274080, 6274081, 6274082, 6274083, 6274084, 6274085, 0588490, 0588493, 0591348, 0591360, 0591354, 0591359, 0591382, 0591400, 0591410, 0591414, 3431338, 0591418, 0591425, 6281005, 6281021, 6281022, 6289497, 0603975, 0604028, 0604030, 0604042, 0604043, 0604057, 0604064, 0604072, 0604102-0604120, 3437992, 3438057, 3438058, 3438068, 3441086, 6257241, 6261335, 6261342, 6261343, 6261348, 6261349, 6261381, 3433613, 3433624, 3433630
та спец. знаки до полісів ОСЦПВ серії АА № 6274076, 6274077, 6274078, 6274079, 6274080, 6274081, 6274082, 6274083, 6274084, 6274085, 0588490, 0588493, 0591340, 0591360, 0591382, 0591410, 0591414, 0591417, 0591418, 0591424, 6281005, 6281021, 6281022, 6289497, 3431338, 0603975, 0604028, 0604030, 0604042, 0604043, 0604046, 0604057, 0604064, 0604072, 0604102-0604120, 3437992, 3438043, 3438057, 3438068, 3441086, 6257241, 6261335, 6261342, 6261343, 6261348, 6261349, 6261381, 3433613, 3433624, 3433630
втрачені та вважаються недійсними.